

Farské zvesti

Časopis Gréckokatolíckej farnosti
Zosnutia Presvätej Bohorodičky
v Humennom

Ročník: 18. Rok: 2025 Číslo: 16.

Vydané pre vnútornú potrebu farnosti

Sv. Carlo Acutis a Pier Giorgio Frassati – majstrovské dielo života s Bohom (Z homílie pápeža Leva počas svätorečenia)

V prvom čítaní sme počuli otázku: „[Pane,] kto by poznal tvoju vôľu, keby si mu ty nedal múdrosť a z výsosti mu neposlal svojho svätého ducha?“ (Múd 9, 17). Táto otázka je v Knihe múdrosti pripísaná mladíkovi, kráľovi Šalamúnovi.

Keď mu zomrel otec Dávid, uvedomil si, že má k dispozícii veľa vecí: moc, bohatstvo, zdravie, mladosť, krásu, kráľovstvo. No práve toto v ňom vyvolalo otázku: „Čo mám robiť, aby sa nič nepremárnilo?“ A pochopil, že jediná cesta, ako nájsť odpoveď, je prosiť Boha o ešte väčší dar: o jeho múdrosť,

aby poznal jeho plány a verne sa k nim pripojil.

Aj Ježiš nám v evanjeliu hovorí: „Kto neberie svoj kríž a nejde za mnou, nemôže byť mojím učeníkom“ (Lk 14, 27); a ešte: „Tak ani jeden z vás, ak sa nezriekne všetkého, čo má, nemôže byť mojím učeníkom“ (Lk 14, 33).

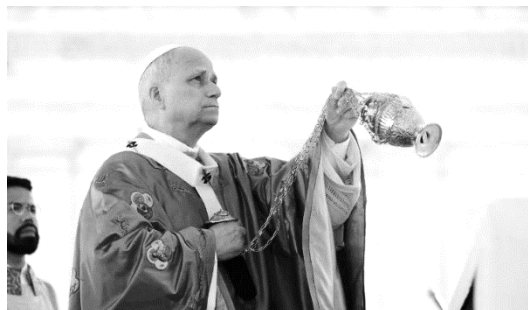
Volá nás teda, aby sme sa vrhli do dobrodružstva s rozumom a silou pochádzajúcimi z jeho Ducha a ktoré môžeme prijať v takej miere, v akej sa dokážeme zrieknuť samých seba, vecí a myšlienok, na ktorých lipneme, a otvoríme sa počúvaniu jeho slova.

Mnohí mladí stáli v priebehu storočí pred týmto životným rázcestím.

Pomyslime na svätého Františka z Assisi: mladý a bohatý sa vybral do vojny dúfajúc, že si získa slávu. Ale Ježiš sa mu zjavil po ceste. Opýtal sa: „*Pane, čo chceš, aby som urobil?*“ A od tej chvíle začal písať inú históriu – zriekol sa všetkého, aby nasledoval Pána.

A koľko ďalších svätých mužov a žien by sme mohli pripomenúť!

V tomto svetle dnes hľadáme na svätých Piera Giorgia Frassatiho a Carla Acutisa.

Pier Giorgio stretol Pána prostredníctvom školy a rôznych cirkevných skupín. Keď ho blízki často videli chodiť ulicami Turína s vozíkmi plnými pomoci pre chudobných, nazvali ho „*Frassatiho dopravný podnik!*“

Carlo zasa stretol Ježiša v rodine vďaka rodičom a potom tiež v škole, no najmä vo sviatostiach slávených vo farskom spoločenstve.

Obaja pestovali lásku k Bohu a k bratom prostredníctvom jednoduchých prostriedkov, dostupných každému: každodenná svätá omša, modlitba, najmä eucharistická adorácia.

Carlo hovorieval: „*Pred slnkom sa človek opáli. Pred Eucharistiou sa stáva svätým!*“ A ešte: „*Smútok je pohľad obrátený na seba, šťastie je pohľad obrátený na Boha. Obrátenie nie je nič iné, než presunúť pohľad zdola nahor, stačí jednoduchý pohyb očí.*“

Ďalšou podstatnou vecou pre nich bola častá spoveď. Carlo napísal: „*Jediné, čoho sa máme naozaj báť, je hriech*“; a čudoval sa, že – „*ľudia sa tak veľmi starajú o krásu svojho tela a vôbec sa nestarajú o krásu svojej duše*“.

Ani choroba, ktorá predčasne ukončila ich životy, ich nezastavila.

Raz Pier Giorgio povedal: „*Deň smrti bude najkrajším dňom môjho života*“.

A ešte mladší Carlo rád hovorieval, že nebo na nás čaká odjakživa.

Drahí moji, títo svätí sú pre nás pozvaním, aby sme nepremárnili život, ale aby sme ho nasmerovali nahor a urobili z neho majstrovské dielo. Povzbudzujú nás svojimi slovami: „*Nie ja, ale Boh,*“ hovorieval Carlo.

A Pier Giorgio: „*Ak budeš mať Boha v centre každej svojej činnosti, dôjdeš až do cieľa.*“

Sviatosť manželstva

(teologický pohľad na sviatosť)

V súčasnosti sa často hovorí o kríze manželstva, pričom sa zväčša má na mysli vysoká rozvodovosť. Faktom však je, že kríza sa neprejavuje len samotným rozvodom, ale aj nedostatkom lásky v manželstvách, ktoré dokážu pretrvať hoci aj celý život.

V najhlbšej zásade sa ako kľúčový manželský problém javí fakt, že manželský partner nenapĺňa človeku dostatočne jeho potrebu byť milovaný.

Keďže táto potreba je životne dôležitá a človek spravidla vstupuje do manželstva preto, aby túto potrebu jeho manželský partner naplnil, skúsenosť, že sa to tak nedeje, sa rovná životnému nešťastiu.

Tu začína do popredia vystupovať zásada, podľa ktorej nikto nemôže dať to, čo sám nemá.

Aby mohol človek lásku rozdávať, sám nevyhnutne potrebuje byť milovaný. Práve predstava o manželstve, že manželský partner napĺňa človeku potrebu lásky, je kľúčovým problémom spôsobujúcim krízu manželstva. Žiaden človek nie je schopný dokonale milovať.

To, že ľudia hľadajú lásku na nesprávnych miestach, vyjadruje Boh v knihe proroka Jeremiáša takto: „*Dvoch ziel sa dopustil môj ľud: mňa opustili,*

prameň živých vôd, aby si vykopali popraskané cisterny, ktoré vodu udržať nemôžu“ (Jer 2, 13).

Voda tu reprezentuje životné potreby, medzi ktoré potreba byť milovaný evidentne patrí. Tak, ako sa nedá ignorovať smäd po vode, tak sa nedá ignorovať ani smäd po láske.

Keďže aj ten najlepší manželský partner je len hriešny človek, môže byť nanajvýš popraskanou cisternou, ktorá vodu nemôže udržať.

Manželstvo tak už na základe tejto skutočnosti nemôže naplniť potrebu človeka byť milovaný.

Podľa citátu z knihy proroka Jeremiáša sa človek do stavu nedostatku tejto životnej potreby dostal preto, že naplnenie hľadá na nesprávnych miestach, pričom možnosť naplnenia skutočne existuje, len človek túto možnosť nerozumne zavrhol. Boh doslovne tvrdí: „*Mňa opustili, prameň živých vôd*“ (Jer 2, 13).

Jediným riešením, ako môže človek opäť naplniť svoju potrebu byť milovaný, je návrat do láskyplného vzťahu s Bohom.

Po tom všetkom, čo sme urobili a po tom, ako sme Boha vymenili za pochybné zdroje, Boh predsa urobil všetko pre to,

aby nás dostal naspäť do súladu s ním. Vstúpil do tohto sveta, ktorý sme my pokazili svojim sebecťom, svojim zničením prírody, no najmä svojim zničením medziľudských vzťahov a prišiel medzi nás do týchto našich podmienok žiť život dokonale svätý a poslušný Nebeskému Otcovi, aby následne svojou schopnosťou poslúchať naplnil nás. Tým nás chcel navrátiť k Bohu a dostať do súladu a spoločenstva s ním, aby sme opäť a už navždy mohli z neho čerpať všetko to, čo potrebujeme k rajskej blaženosti.

Je nad akúkoľvek pochybnosť, že toto Kristovo odhodlanie vytrvať vo svojej záchranej misii aj vtedy, keď stál zoči-voči hrôzám mučeníckej smrti, je dokonalým prejavom skutočnej, nezištnej, nevyčerpatelnej a bezpodmienečnej lásky.

Kým človek nemá vyriešený a uzdravený vzťah s Bohom, aby z neho mohol čerpať lásku, nevyhnutne bude jeho správanie vo vzťahoch poznačené nedostatkom lásky. Ak človek nájde naplnenie v Bohu, jeho život prestane byť ničený nedostatkom lásky.

Ak sa teda takto dívame na konkrétneho muža ako na toho, koho hlavou je Ježiš Kristus, potom to

znamená, že Kristus prostredníctvom tohto muža bude prejavovať svoje zámery.

Ak tento muž žije v manželstve, zámerom Krista, ktorý je skutočný Boh, je nevyhnutne prejavovať lásku jeho manželke. Boh totiž človeka neodvolateľne miluje a prejavovanie lásky človeku je jeho spôsob života.

Výsledkom teda je, že Kristus zahrňa láskou konkrétnu ženu a prostredníctvom konkrétneho muža ako svojej ruky túto lásku žene prejavuje.

Takto možno vidieť, že manželstvo je

ustanovizeň, v ktorej Kristus prostredníctvom človeka prejavuje lásku človeku tým najhlbším a najintímnejším spôsobom na tomto svete.

Z toho teda vyplýva, že povolanie do manželstva nemožno chápať ako spôsob, vďaka ktorému bude mať človek vedľa seba človeka, ktorý naplní jeho potrebu byť milovaný. Pre nedokonalosť človeka niečo také ani nie je možné.

Manželstvo je nevyhnutné chápať ako ustanovizeň, kde Kristus chce čo najhlbšie prostredníctvom muža prejavovať lásku žene a prostredníctvom ženy prejavovať lásku mužovi. Toto je základ, na ktorom musí byť postavené manželstvo, ak má v ňom človek prežívať šťastie.

Liturgický program

Liturgický program po 14. nedeli po Päťdesiatnici od 15.09. do 21.09. 2025

Pondelok 15.09.	Presväta Bohorodička Spolutrpiteľka	10:00 sv. lit. (csl.) * <i>za farnosť</i> 18:00 sv. lit. (slov.) † Jozef
Utorok 16.09.	Sv. veľkomuč. Eufémia	06:30 sv. lit. (csl.) † <i>Andrej, Anna, Jozef...</i> 18:00 sv. lit. (slov.) 1. † <i>Emil (panychída)</i> 2. † <i>Jozef (panychída)</i>
Streda 17.09.	Sv. mučenica Sofia a jej dcéry Viera, Nádej a Láska	06:30 sv. lit. (csl.) † <i>Vladislav, Štefan, Anna...</i> 18:00 sv. lit. (slov.) 1. † <i>Štefan (panychída)</i> 2. † <i>Emil (panychída)</i>
Štvrtok 18.09.	Prep. Otec Eumenios Divotcorca, gortynský biskup	06:30 sv. lit. (csl.) † <i>Anna, Andrej, Jozef...</i> 18:00 sv. lit. (slov.) 1. † <i>Juraj</i> 2. † <i>Martin (panychída)</i>
Piatok 19.09.	Sv. mučeníci Trofim, Sabbatios a Dorymedont zdržanlivosť od mäsa	06:30 sv. lit. (csl.) † <i>Andrej, Anna, Andrej...</i> 18:00 sv. lit. (slov.) 1. † <i>Anna, Michal</i> 2. † <i>Monika (panychída)</i>
Sobota 20.09.	Sv. veľkomučeník Eustatios a spol.	07:00 sv. lit. (csl.) † <i>Milan</i> 17:15 Veľká Večiereň 18:00 sv. lit. (slov.) † <i>Mária, Ján, Helena...</i>
Nedeľa 21.09.	15. nedeľa po Päťdesiatnici Svätý apoštol Kodrat z Magnézie hl. 6 Zbierka: Katechizácia a katolíckej školy	07:30 sv. lit. (slov.) * <i>Štefan, Anna, Renáta, Miroslav, Eva</i> 09:00 sv. lit. (csl.) * <i>za farnosť</i> 11:00 sv. lit. (slov.) * <i>Natália</i> 17:15 Večiereň 18:00 sv. lit. (slov.) * <i>Igor, Mária s rod.</i>

Liturgický program

Liturgický program po 15. nedeli po Päťdesiatnici
od 22.09. do 28.09. 2025

Pondelok 22.09.	Sv. muč. Fókas, sinopský biskup	06:30 sv. lit. (csl.) † <i>Mária, Michal</i> 18:00 sv. lit. (slov.) † <i>Mária, Juraj, Juraj</i>
Utorok 23.09.	Počatie sv. proroka, predchodcu a krstiteľ'a Jána	06:30 sv. lit. (csl.) † <i>Štefan, Vladislav, Anna...</i> 18:00 sv. lit. (slov.) * <i>rod. Jablonská</i>
Streda 24.09.	Sv. prvomučenica a apoštolom rovná Tekla	06:30 sv. lit. (csl.) † <i>Ján, Anna, Mária, Emil</i> 18:00 sv. lit. (slov.) † <i>Melánia (panychída)</i>
Štvrtok 25.09.	Prepodobná matka Eufrozína	06:30 sv. lit. (csl.) † <i>Karol (panychída)</i> 18:00 sv. lit. (slov.) † <i>Anna</i>
Piatok 26.09.	Odchod do večnosti sv. apoštola a evanjelistu Jána Teológa voľnica	06:30 sv. lit. (csl.) † <i>Ivan, Michal</i> 18:00 sv. lit. (slov.) † <i>Anna, Ján, Ladislav, Eliáš</i>
Sobota 27.09.	Sv. muč. Kallistrat a spol.	07:00 sv. lit. (csl.) * <i>Viera</i> 17:15 Veľká Večiereň 18:00 sv. lit. (slov.) † <i>Ján</i>
Nedeľa 28.09.	16. nedeľa po Päťdesiatnici Prepodobný otec a vyznávač Charitón hl. 7	07:30 sv. lit. (slov.) * <i>Slavomír</i> 09:00 sv. lit. (csl.) * <i>za farnosť</i> 11:00 sv. lit. (slov.) * <i>Ivana, Aleš</i> 17:15 Večiereň 18:00 sv. lit. (slov.) * <i>Alexander, Anna, Dušan, Michal, Alexandra, Zuzana, Nina, Dušan</i>

Povýšenie úctyhodného a životodarného kríža

(pohľad na obrad vyloženia-povýšenia kríža)

V deň samotného sviatku *Povýšenia úctyhodného a životodarného kríža* sa počas Utiarne koná obrad povýšenia kríža. V dávnych časoch sa tento obrad konal len v biskupských katedrách a veľkých soboroch, kde sídlil biskup a kde bolo mnoho kňazov. Až v roku 1276 bolo povolené zaviesť obrad *Povýšenia* vo všetkých chrámoch, dokonca aj v chrámoch na malých dedinách.

Opis obradu povýšenia kríža, ktorý sa medzičasom slávil vo všetkých chrámoch, nachádzame v dielach z 15. a 16. stor.

Kríž sa vynáša z prestola na tetrapód (stolík umiestnený pred ikonostasom) počas spevu *Veľkého Slavoslovia* na utierni.

Kňaz okiadza kríž a ľud spieva tropár sviatku. Potom kňaz držiak kríž oboma rukami spieva postupne prosby jektenije *Pomiluj nas Bože*, vždy na jednu zo štyroch svetových strán, a na konci ešte jeden raz východ (podľa názvu sviatku vsemirnoje – nad celým svetom). Po každej prosbe ľud spieva *Hospodi pomiluj*.

Podľa starých predpisov ľud spieval 100-krát.

Typik o. Doľnyckého uvádza, že pri každom vyzdvihnutí sa spieva 24-krát.

Počas tohto opakovania sa kňaz s krížom skláňa k zemi a ľud spieva klesajúcim tónom; keď sa kňaz s krížom dvíha, ľud spieva zvyšujúcim sa tónom.

Po speve kondáku sa trikrát zaspieva „*Tvojemu krížu klaniame sa vládcu*“ a obrad sa končí poklonou krížu a uctievaním kríža bozkom.

Počas celého poprazdenstva po skončení akejkolvek bohoslužby kňaz prichádza k tetrapódu a spieva s ľudom trikrát spev *Tvojemu krížu klaniame sa Vládca* a následne si všetci uctia kríž.

Bohoslužba sviatku je vlastne veľkolepým hymnom ospevujúcim svätý Kríž.

Keď si uctieваме relikvie Kristovho kríža, klaniame sa predovšetkým samotnému Kristovi, ktorý bol za nás ukrižovaný, umučený a pochovaný, ale tretieho dňa vstal z mŕtvych.

„Ty sa v tom nevyznáš!“ (príbeh pre potešenie duše)

Nech už bol dôvod akýkoľvek, manželke vždy opakoval: „Ty sa v tom nevyznáš!“

Skutočne vyštudovala len päť tried základnej školy, nezaujímal sa o politiku, nečítala noviny. Starala sa len o deti, dom, pranie, kuchyňu a o prácu v továrni na obuv.

Keď sa v rodine začala nejaká debata, manžel z princípu odmietal akýkoľvek rozumný dialóg a plný predsudkov uzavrel: „Ty sa v tom nevyznáš!“

Neraz sa manželka snažila zapojiť ho do riešenia nejakej vážnej záležitosti, aby posúdil vhodnosť nejakej kúpy, alebo výber miesta dovolenky, alebo študijné výsledky detí, alebo rodinný rozpočet... no mal pre ňu vždy tú istú odpoveď - jednoznačnú, suchú, definitívnu: „Ty sa v tom nevyznáš!“

Keď raz večer televízia vysielala zápas národného tímu, zrazu vypadol elektrický prúd.

Manžel začal hundrať a so zvyčajnou domýšľavou istotou sa pobral do tmavej pivnice, aby skontroloval a vymenil poistky.

„Zapál si sviečku“, radila mu manželka.

Ako obyčajne je odvrkol: „Ty sa v tom nevyznáš! Zvládnem to aj poslepiacky!“

V ten večer však niečo zjavne nezafungovalo, pretože chudák muž sa pošmykol na schode, zareval ako divý tur, strepal sa na dno pivnice a skončil celý zakrvavený a dolámaný.

Bolo to s ním vážne, ale lekárom v nemocnici sa po dlhých dňoch intenzívnej starostlivosti podarilo zachrániť tomu úbožiakovi život.

Keď sa napokon neborák po štyroch dňoch znovu prebral, uvidel pri svojej posteli manželku.

So zaslzenými očami sa k nemu ustarostene skláňala plná lásky. Úbohá žena ho neopustila ani na chvíľu - vo dne, v noci, vždy nablízku, pozorná a pohrúžená do modlitby.

Po dvoch týždňoch v nemocnici sa mužovi konečne podarilo zašepkať prvé slová. V očiach sa mu zablykli dve velikánske slzy a zahanbene zašepkal: „Som ja ale somár. Nikdy by som neveril, že ma tak ľúbiš!“

A ona so svojím zvyčajným úsmevom, láskavým a žiarivým, mu polohlasne zašepkala do ucha: „Ty sa v tom nevyznáš!“